

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

AB UYUM KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

27 Mart 2013 Çarşamba

AB UYUM KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

27 Mart 2013 Çarşamba

----0----

K O N U

Sayfa

**Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik
Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı**

1:16

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:16

Prof. Dr. Habip ASAN (TPE Başkanı)		1:3, 5:6, 7, 12:14, 15:16
Salih BEKTAŞ (TPE Patent Dairesi Başkanı)		4:5, 6
Ayşe Esr DANIŞOĞLU	(İstanbul)	4, 10:11
Özge İMAMOĞLU (Avrupa Birliği Bakanlığı Tek Pazar ve Rekabet Başkanlığı Koordinatörü)		6:7
Onur MUTLU (İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası Temsilcisi)		7:9, 11:12
Afif DEMİRKIRAN	(Siirt)	10, 14:15
Halide İNCEKARA	(İstanbul)	11, 14
Nazmi Haluk ÖZDALGA	(Ankara)	11
Sait AÇBA	(Afyonkarahisar)	14
Ebubekir GİZLİGİDER	(Nevşehir)	15:16

Açılma Saati: 10.35

Kapanma Saati: 11.56

27 Mart 2013 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.35

BAŞKAN: Mehmet S. TEKELİOĞLU (İzmir)

BAŞKAN VEKİLİ: Haluk ÖZDALGA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Umut ORAN (İstanbul)

SÖZCÜ: Ercan CANDAN (Zonguldak)

KÂTİP: Ahmet Kenan TANRIKULU (İzmir)

0

BAŞKAN – Hükûmetimizin değerli temsilcileri, bakanlıklarımızın, kamu kurumlarımızın, sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcileri, değerli basın mensupları, değerli misafirler; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantıya başlamak için yeterli çoğunluğumuz vardır, toplantıyı açıyorum.

Bu toplantı Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun 24'üncü Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılı On üçüncü Toplantısı oluyor.

Değerli üyelerimiz, değerli misafirler; gündemimizde (1/756) esas numaralı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı yer almaktadır.

Tasarının görüşmelerine başlıyoruz.

Tasarının tümünü önce görüşlerinize açıyorum. Fakat, önce tasarının genel gerekçesinin okunup okunmamasını oya sunacağım. Yalnız, şöyle bir not söylüyorum arkadaşlarımıza: Patent Enstitüsü Başkanımız Sayın Profesör Doktor Habip Asan Bey bizlerle. O, bize açıklamalarda bulunacak ve zannediyorum gerekçeyi de açıklayacak. O bakımdan, gerekçenin okunup okunmamasını oylarınıza sunuyorum: Okunmasını isteyenler... Yok. Okunmamasını isteyenler... Okunmaması oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Şimdi, hükûmet temsilcisi de olarak aynı zamanda Habip Bey aramızda. Komisyonumuza bu tasarının gerekçesi, mahiyeti ve özellikle de Avrupa Birliğiyle ilişkisi bakımından açıklama yapmak üzere söz veriyorum.

Biz, biliyorsunuz, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu olduğumuz için, tasarının bizi ilgilendiren ana bölümleri Avrupa Birliğiyle ilişkisi olan bölümleri olması gerekiyor. Bu bakımdan, bu hususu da dikkate alarak Sayın Profesör Doktor Habip Asan Bey'e sözü bırakıyorum.

Buyurun efendim.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Sayın Başkan, değerli üyeler; öncelikle hepinizi şahsım ve Türk Patent Enstitüsü adına saygıyla selamlıyorum.

Günümüz bilgi temelli ekonomilerinde bilgi ve onun pazarlanabilir ürün ve süreç hâline dönüşmüş hâlinin, başarı için en önemli girdilerden birine dönüştüğü hepimizin malumudur. İşletmelerin rekabet gücünü artırmada finansal sermayenin yerini bilgi sermayesi almış ve işletmeler sahip oldukları fikrî ürünleri aktif ve verimli bir şekilde kullanarak katma değer üretme yarışına girmeye başlamıştır. Bu gelişmeler, bilimsel, teknolojik ve yenilikçi faaliyetlerin en somut çıktıları olan sınai mülkiyet haklarını küresel rekabetin en etkili araçlarından biri haline getirmiştir. Dolayısıyla, bilgiyi satılabilir bir varlık haline getiren sınai mülkiyet hakları, işletmelerin büyümesi ve kârlılıklarının artmasında çok önemli rol oynamaya başlamıştır.

Sayın Başkan, saygıdeğer üyeler; Türkiye, sınai mülkiyet alanında her yıl üzerine koyarak ilerlemektedir. Birleşmiş Milletlerin fikrî mülkiyet alanındaki uzman kuruluşu olan Dünya Fikrî Mülkiyet Teşkilatı tarafından geçtiğimiz aylarda yayımlanan Dünya Fikrî Mülkiyet Göstergeleri Raporu'nda Türkiye'nin sınai mülkiyet alanındaki başarıları özellikle vurgulanmıştır. Bu rapora göre Türkiye Avrupa'da patent başvurularında 8'inci, marka başvurularında 1'inci, tasarım başvurularında ise 2'nci sırada yer almaktadır. Öte yandan, başvuru sayılarımızdaki artış 2013 yılında da devam etmektedir. 2013'ün ilk iki ayında yerli patent başvurularımızda yüzde 35, tasarım başvurularında ise yüzde 20'lik bir artış söz konusudur.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bir ülkenin kendi iç dinamiklerine uygun bir şekilde tasarlanmış ve etkin işleyen bir sınai mülkiyet sistemi, o ülke için çok büyük bir rekabet avantajı anlamına gelmektedir. Ülkemizde işleyen bir sınai mülkiyet mevzuatı bulunmakla birlikte, sistemin aksayan taraflarının iyileştirilmesi ve ülkemizin potansiyelinin harekete geçirilmesi için birtakım yasal

düzenlemelere ihtiyaç duyuyoruz. Örneğin, son dönemde Türkiye'nin önemli bir potansiyeli hâline gelen ve önümüzdeki dönemde yenilik ve teknoloji üretimi konusunda adından çok daha fazla söz ettirecek olan üniversitelerimizi sınai mülkiyet sistemine dâhil etmeden ilerlemeye kalktığınızda sistemin en önemli unsurlarından birini göz ardı etmiş olursunuz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; ülkemizde yürürlükte olan sınai mülkiyet mevzuatının yenilenmesi amacıyla geçmiş yıllarda kapsamlı çalışmalar gerçekleştirilmiştir ancak söz konusu çalışmalardan nihai sonuç alınamamıştır. Geçmiş dönemde yapılan kanun çalışmaları sırasında her bir sınai mülkiyet bileşeni için ayrı ayrı başlıklar hâlinde ve toplamda 450 maddeyi bulan kanun taslak ve tasarıları hazırlandığından söz konusu taslak ve tasarıların Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi ve yasalaşması mümkün olamamıştır. Bu nedenle, çok sayıda madde içeren ve birbirinden bağımsız kanun taslaklarının yerine, ilgili tüm kanun ve kanun hükmünde kararnamelede değişmesi aciliyet ve gereklilik arz eden hususları içeren yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte 91 maddelik bir kanun tasarısı hazırladık.

Hazırlamış olduğumuz kanun tasarısıyla sınai mülkiyet mevzuatının Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar ile getirilen yeniliklere uyumunu sağlamak, sınai mülkiyet mevzuatının suç ve cezalara ilişkin hükümlerini kanunla düzenlenmek suretiyle Türk Ceza Kanunu'na uyumunu sağlamayı ve Türk Patent Enstitüsü'nün kurumsal kapasitesini güçlendirmeyi amaçlıyoruz.

Kanun tasarısının hazırlanması sürecinde oldukça katılımcı bir yaklaşım benimsenmiştir. Kanun taslağına ilişkin olarak özel sektör temsilcilerinin, ihtisas hâkimlerinin ve akademisyenlerin katılımıyla çalıştaylar düzenleyerek taslağın hazırlanma sürecinde tüm paydaşların görüşlerini değerlendirilmiştir. Ayrıca, kanun taslağını İnternet üzerinden de görüşe açılarak tüm kesimlerin taslağa ilişkin görüş ve önerileri alınmıştır.

Kanun tasarısı taslağı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 19 Nisan 2012 tarihinde Başbakanlığa sunulmuştur. Başbakanlıkta taslak üzerinde çalışmalar yapılmıştır. Kanun taslağı 31 Ekim 2012 tarihinde Ekonomi Koordinasyon Kurulunda ve nihai olarak 14 Ocak 2013 tarihinde de Bakanlar Kurulunda görüşülmüştür.

Sayın Başkan, değerli üyeler; malumunuz olduğu üzere, ülkemizin Avrupa Birliği üyelik sürecinde müzakerelerin devam ettiği fasıllar arasında Fikrî Mülkiyet Hukuku faslı da yer alıyor. 2008 yılında açılan bu fasılda ülke olarak çok iyi bir mesafe kat ettiğimizi ve faslın müzakere sürecinde en iyi durumda olduğumuz fasıllardan biri olduğunu söyleyebiliriz. Nitekim Avrupa Birliği'nin 2012 yılı Türkiye İlerleme Raporu'nda Fikrî Mülkiyet Hukuku faslıyla ilgili oldukça olumlu değerlendirmelere yer verilmiştir. Öte yandan, 2010-2011 yılları arasında Fikrî Mülkiyet Hukuku faslıyla ilgili ülkemizde çok önemli bir süreç yaşanmıştır. Bu dönemde Enstitümüz ve Alman Uluslararası Hukuki İşbirliği Vakfı işbirliğiyle "Sınai Mülkiyet Haklarının Yürütme ve Uygulamasının Güçlendirilmesi için Türkiye'nin Desteklenmesi" konulu Avrupa Birliği Eşleştirme Projesi başarılı bir şekilde yürütülmüş ve tamamlanmıştır. Proje kapsamında Türkiye'nin farklı şehirlerinde tüm paydaşlara yönelik olarak 114 etkinlik gerçekleştirilmiştir. Bu dönem, fikrî mülkiyet hakları açısından cumhuriyet tarihimizin en yoğun etkinlik dönemi olarak kayda geçmiştir.

Sayın Başkan değerli üyeler; sınai mülkiyetin tüm bileşenleri ve aşamalarında olumlu gelişmelerin yaşandığı bir dönemde, sınai mülkiyet haklarıyla ilgili yasal çerçeveyi çok daha sağlam bir zemine oturtacak olan bu kanun tasarısının yasalaşmasıyla Avrupa Birliği müzakere sürecinde de çok iyi bir konuma geleceğimize inanıyorum.

Bu kısa girişle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Acaba bize Avrupa Birliği kriterlerini de göz önüne alarak oluşturduğunuz kısımları maddeler üzerinde de bir özet yapabilir misiniz?

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Tabii ki efendim.

BAŞKAN – Direktifleri gözeterek.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Tasarı AB müktesebatı açısından değerlendirildiğinde patentlere ilişkin AB mevzuatı biyoteknolojik buluşların korunması konusunda 98/44 sayılı AB direktifidir. Söz konusu direktifte 18 madde bulunmaktadır. Bunların 5'inin düzenlenmesine kanun hazırlama tekniği açısından gerek bulunmamaktadır yani şu anda ülkemiz açısından böyle bir ihtiyaç yoktur. Geri kalan 13 maddenin 4'üne tam uyum sağlanmıştır; 3'üne kısmen ki bunların bir tanesi yönetmelikle tamamlanabilir, bu taslakta yer almaktadır; direktiflerin 6 maddesi taslakta yer almamaktadır ancak bununla ilgili olarak direktife aykırı hiçbir hüküm de yer almamaktadır. Bu 6 maddeyle ilgili olarak -ki biraz sonra arzu ederseniz bunlardan bahsedebilirim- daha çok biyoteknolojik buluşlarla ilgili olarak özellikle Sağlık Bakanlığımızın ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlarımızın hassasiyeti dikkate alınarak bu süreçte -dünyada da devam eden bir tartışma konusudur bu biyoteknolojik buluşlarla ilgili düzenlemeler-

6 maddeye yer verilmemiştir. Bu konu Ekonomik Koordinasyon Kurulunda ve Bakanlar Kurulunda da bu şekilde gündeme gelmiştir. Mutabakatla ilgili kamu kurumlarının, bakanlıkların mutabakatı alınarak böyle bir sonuca varılmıştır ancak 98/44 sayılı direktife aykırı hiçbir hüküm bulunmamaktadır.

BAŞKAN – Habip Bey, siz bu konuyla ilgili söyleyeceklerinizi söyleyin çünkü Komisyon üyelerimiz size sorularını bu bilgiler çerçevesinde yöneltecekler.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP A SAN – Peki efendim, devam edebilirim.

BAŞKAN – Tabii, devam edin lütfen.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP A SAN – Bu, patentlerle ilgili direktif kısmıydı.

Tasarımlara ilişkin olarak, AB mevzuatının 6/2002 sayılı Konsey Tüzük'ü ve 98/71 sayılı Konsey direktifidir. Tasarıda yer alan tasarımlara ilişkin düzenlemelerle ilgili AB Tüzüğüne paralel düzenleme yapılması amaçlanmıştır ve bu konuda tam uyum sağlanmıştır, burada herhangi bir problem yoktur tasarımlarla ilgili olarak.

Coğrafi işaretlere ilişkin, AB mevzuatı coğrafi işaretlerin korunmasına ilişkin -1151/2012 sayılı Konsey Tüzüğüdür- tasarıda yer alan coğrafi işaretlere ilişkin düzenlemelerle ilgili AB Tüzüğü'ne paralel düzenlemeler yapılması ve özellikle uygulamada karşılaşılan sorunlara çözüm getirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda da coğrafi işaretlerle ilgili herhangi bir uyumsuzluk söz konusu değildir, tam uyum sağlanmıştır.

Markalara ilişkin olarak, AB mevzuatı 207/2009/EC Topluluk Marka Tüzüğü 2008/95/EC sayılı AB Marka Direktifi'dir. Söz konusu direktifte toplam 19 madde bulunmaktadır. 19 maddenin 5 tanesi dayanak ve yürürlük gibi direktife özel maddeler olduğundan kanun tasarısında bu maddelere ilişkin düzenleme yapılmasına gerek duyulmamıştır. Kanun tasarısında direktifin 3 maddesine uyumun sağlanması açısından düzenleme yapılmıştır. Mevcut düzenlemelerin geriye kalan 9 direktif maddesine uyumlu olduğu düşünüldüğünden herhangi bir düzenleme yapma ihtiyacı duyulmamıştır. Son olarak, geriye kalan 2 direktif maddesi kapsamı Türk mevzuatında yer almadığından herhangi bir düzenleme yapılma ihtiyacı da hasıl olmamıştır.

AB İlerleme Raporu açısından da bir iki bir şey söyleyebilirim eğer müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Tabii.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP A SAN – Sonuçta, direktiflerle ilgili olarak, sadece patentle ilgili direktifin 6 maddesine az önce ifade etmiş olduğum bakanlıklarımızın da ortak mutabakatıyla tasarıda yer verilmemiştir ancak aykırı hiçbir hüküm bulunmamaktadır.

BAŞKAN – Bu yer verilmeyen nedir yani o konuyu bize biraz açıkla mısınız?

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP A SAN – Biyoteknolojik buluşlar. Biraz sonra...

BAŞKAN – Mesele bize bir şey söyleyin de “Şuna, şu sebeple yer vermedik, uyum ihtiyacı hissetmedik.” diye, onu anlamaya çalışalım.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP A SAN – Şu anda, İlerleme Raporu kısmını tamamlayarak mı dönelim ona?

BAŞKAN – Tabii.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP A SAN – Peki, öyle yapalım.

Tasarı, AB İlerleme Raporu açısından değerlendirildiğinde 2006-2010 yılları arasında yayınlanan İlerleme Raporlarında Enstitümüzün tescil işlemlerindeki uyumsuzluklar eleştirilmiş ancak yapılan iyileştirmelerle bu sorunların giderildiği 2012 yılı raporunda teyit edilmiştir. Öte yandan, raporun sonuç bölümünde, sınai mülkiyet haklarının etkili biçimde uygulanması için daha güçlü siyasi iradeye ihtiyaç duyulduğu belirtilerek AB müktesebatıyla uyumlu şekilde sınai mülkiyet haklarına ilişkin güncellenmiş kanunların kabul edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Anayasa Mahkemesinin “iptal kararı” neticesinde “Patent Tasarım ve Coğrafi İşaret” mevzuatındaki cezai yaptırımların eksikliğine yönelik eleştiriler getirilerek düzenleme yapılması istenmektedir ki bu tasarıda bunlar şu anda yer almaktadır.

Sayın Başkanım, eğer müsaade ederseniz patent direktifiyle ilgili olarak yer vermediğimiz 6 maddeyle ilgili olarak Patent Dairesi Başkanımız Salih Bektaş'a söz vermek istiyorum, biraz teknik bir konu olduğu için.

BAŞKAN – Tabii.

Buyurun.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ PATENT DAİRESİ BAŞKANI SALİH BEKTAŞ – Teşekkürler Sayın Başkanım, değerli üyeler.

BAŞKAN – Arkadaşlar, isimlerinizi kayıtlara geçmesi bakımından konuşmadan önce söylerseniz ve bağlı olduğu kuruluşu söylerseniz kayıtlara girmesi açısından bu önemli bizim için.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ PATENT DAİRESİ BAŞKANI SALİH BEKTAŞ – Salih Bektaş Türk Patent Enstitüsü Patent Dairesi Başkanı.

BAŞKAN – Tamam, teşekkürler.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ PATENT DAİRESİ BAŞKANI SALİH BEKTAŞ – Şimdi, biyoteknolojik buluşlar direktifi 98/44 sayılı AB direktifinde Sayın Başkanımızın da belirttiği gibi toplam 18 madde var. Bu maddelerden -sırasıyla gidecek olursak- 1'inci maddesi, AB'nin kendi iç uygulamalarıyla ilgili dayanak maddesi; 2'nci madde, tanımlar maddesi. Tanımlar maddesini biz şu anda 551 sayılı KYK'da değişiklik yapan kanun taslağında çerçeve madde içinde tanımlara yer verdik bu tanımların aynısını. Bu tanımlarda biyolojik materyal, esas olarak, biyolojik işlem ve mikro biyolojik işlemler tanımlarına yer verdik.

3'üncü madde olarak, patentlenebilir biyoteknolojik buluşlar şu anda taslakta yer almıyor ancak burada, patentlenebilir biyoteknolojik buluşların tanımı direktifte "biyoteknolojik buluşlar" ifadesi olarak tamamen bu alandaki buluşların hangi kapsamda korunacağını tanımlıyor. Şu anda değişiklik taslağında olmamasına rağmen bununla ilgili mevcut 551'de ve taslakta genel hükümler kapsamında korunacağı açıktır yani bu maddeyle de yer almıyor olmasına rağmen uyumsuzluk yok diyemeyiz.

4'üncü madde olarak da, patentlenemeyecek biyoteknolojik buluşlar direktifte yer almış durumda. Burasına da kısmen çerçeve 2'nci ve 3'üncü maddelerde buna yer verdik biz. Burada da etik kaygılar nedeniyle patentlenemeyecek biyoteknolojik buluşlar direktifte yer verilmiş. Bu, etik, kamu düzenine ve genel ahlaka aykırı olması nedeniyle insan klonlama, insan hayatına zarar verecek şekildeki biyoteknolojik buluşları biz "Patentlenemeyecek Buluşlar" maddesine ekledik, 6'ncı maddemize.

Direktifin 5'inci maddesinde insan bedeni ve öğelerine ilişkin buluşlarla ilgili bir düzenleme var. Biz de bunu şu anda 2'nci çerçeve maddemizde patent verilemeyecek buluşlar kapsamında "d" bendi olarak eklemiş durumdayız, bu maddeye de bir uyumsuzluk söz konusu değil.

Madde madde tek tek anlatarak... Belki biraz teknik konu ama şu anda...

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Yok yok, öyle daha iyi olacak.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ PATENT DAİRESİ BAŞKANI SALİH BEKTAŞ – Öyle mi, tamam.

Direktifin 7'nci maddesi etik değerlendirmeye ilgili bir madde. Bu Avrupa Birliğinde Bilim ve Yeni Teknolojilerde Etik Grubu tarafından bir değerlendirme yapılacağı direktifin uygulanmasıyla ilgili, Avrupa Birliğinin iç düzenlemeleriyle ilgili uyum maddesi olarak nitelendirilmeyecek bir madde, dolayısıyla ulusal mevzuatımızda yer almıyor.

8'inci maddeyse biyoteknolojik buluşlarda koruma kapsamını düzenliyor. Bunu da Sayın Başkanımızın daha önce belirttiği gerekçeler nedeniyle mevzuatta, ilk görüşlere açılan taslakta yer almasına rağmen, gelen görüşler doğrultusunda ve kurumlar arası toplantılarda bu maddeye denk gelen ulusal düzenlemeleri çıkarmak durumunda kaldık. Ancak yine aynı şekilde korumanın kapsamını genel hükümler çerçevesinde koruyabilecek şekilde düzenlemelerimiz zaten mevcut ulusal mevzuatta şu anda. Dolayısıyla, madde birebir aktarılmış olmasa da uyumsuzluk gerektiren bir durum da yok şu anki düzenlemede.

BAŞKAN – Ya, bu konuda düzenleme yapılmamış olması bizce bir eksiklik olarak görülüyor öyle mi?

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ PATENT DAİRESİ BAŞKANI SALİH BEKTAŞ – Evet, genel hükümler çerçevesinde biyoteknolojik buluşların koruma kapsamı bizdeki patentlerin koruma kapsamı çünkü patentler teknolojinin her alanında korunacak buluşlar olarak... Ayır ayrı alan belirtilmiyor. Bu spesifik bir düzenleme olduğu için, genel hükümler kapsamında korunabilecek durumda olduğu için uyumsuzluk da yok diyebiliriz, birebir düzenleme olmasa da.

9'uncu maddede de, 8'inci maddede materyal ve yöntem olarak koruma kapsamı belirlenirken 9'uncu maddede de ürün olarak koruma kapsamı belirlenmiş. Yine, bu da aynı gerekçeyle uyumsuzluk olmayan bir madde, yer almamasına rağmen.

10'uncu maddede, biyoteknolojik buluşlarda koruma kapsamının sınırları düzenlenmiş durumda direktifte. Burada da bizim genel hükümler çerçevesinde yine biyoteknolojik buluş olarak adlandırmamız da patent hakkı sahibinin hak ve yetkileri olan 73'üncü maddemizde yine aynı şekilde genel hükümler çerçevesinde değerlendirilebilecek bir madde.

11'inci madde, Avrupa Birliği direktifinde çiftçi istisnasını düzenleyen bir madde. Bu çiftçi istisnasını biz ilk taslakta, daha doğrusu, Başbakanlık aşamasına kadar gelen süreçte bu iki paragraf olarak teknoloji direktifindeki aynı fıkraları eklemiştik ulusal

mevzuata. Ancak, burada yine farklı hassasiyetler ve kurumların görüşleri doğrultusunda çıkarılmış durumda. Çiftçi istisnası, korunan biyoteknolojik buluşlar için, küçük çiftçi olarak nitelendirilen, bizim 5042 sayılı Kanun'da da tanımı olan küçük çiftçilerin patent hakkını ihlal etmeden hangi sınırlarda bu patentli biyoteknolojik buluşları kullanacağını sınırlarını çiziyor. Kendi tarım arazi-sizini ve kendi hayvancılık faaliyetlerini devam ettirebilmek ve sürdürebilmek için patenti ihlal etmeden sadece kendi amaçlarıyla kullanabileceğini ama ticari amaçla kullanamayacağını düzenleyen bir madde.

BAŞKAN – Yani, çiftçiyi korumaya, küçük çiftçiyi korumaya matuf bir şey mi?

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ PATENT DAİRESİ BAŞKANI SALİH BEKTAŞ – Küçük çiftçiler için patenti ihlal etmeden kendi tarım arazilerinde kullanabilecekleri bir istisna. Bunu, yine farklı hassasiyetler ve kurumlardan gelen görüşler doğrultusunda bu iki paragrafı da çıkardık. Şu anda küçük çiftçiler için bir istisna yok. Zaten, bu biyoteknoloji direktifinde bir istisna maddesi olarak konulmuştu. Opsiyonel bir şey küçük çiftçiler için istisna koymak yani koymamış olmamız uyumsuzluk anlamına gelmiyor yine genel hükümler çerçevesinde devam ediyor. Sadece şu duruma göre ulusal mevzuatımızda bu istisnadan faydalanamayacak küçük çiftçiler.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Sayın Başkanım, özür dileyerek burada katkı sağlamak istiyorum bu maddeyle ilgili ve diğer maddelerle ilgili müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Buyurun.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Bu kurumlarımız Sağlık Bakanlığı ve Tarım Bakanlığımız özellikle. Tabii, sonuçta bu kurumlardan gelen öneri şekilleri direktiflere aykırı olduğu için biz en son uzlaşma noktasında bunları koymayarak böylece aykırı bir hükmü de koymamış olduk yasa tasarılarına. Bizim ilk başta önerdiğimiz teklifte direktife uyumlu düzenlemeleri önerdik fakat bu kurumlardan gelen hassasiyetler, kendilerinin bize önerdiği metinler direktife aykırılık arz ettiği için son noktada konmaması şeklinde ve böylece de en azından aykırı bir hükmün konmaması şeklinde bir mutabakat sağlandı.

BAŞKAN – Bu hassasiyetlerden birini duyalım, neymiş yani bu hassasiyet?

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Örnek olarak mesela bu küçük çiftçi istisnasını verebilirim. Burada söz konusu olan direktif şöyle diyor: “Tabii ki patentli ürünler hiç kuşkusuz izinsiz bir şekilde bunun alınıp satılması, lisans alınması söz konusu değil.” diyor. Ancak, küçük çiftçiler için bir istisna getirilmiş. Diyor ki “Sadece kendi küçük çiftliğinde -bunun bir tanımı var bu tanıma giren- kendi amaçları doğrultusunda üretim amaçlı bu tür bir patentli bir hayvanı kullandığın zaman bunun için izin almak zorunda değilsin, bu patent ihlali sayılmaz.” Bu şuna benziyor, diyelim, mekanik yönden baktığımız zaman laboratuvar ortamında patentli bir ürünün üzerinde öğretim üyesinin çalışmasına benziyor. Bu patent ihlali değildir çünkü orada bir araştırma amaçlı kullanılıyor. Tıpkı küçük çiftçi de bir patentli hayvanı alıp çiftlikte kendi amaçları için kullanabilir ancak madde şöyle diyor sonunda: “... bu hak bunu ticari olarak satmayı kapsamaz.” Şimdi, Tarım Bakanlığı bu son şeye itiraz etti “Bu şey bunu kapsasın, bu kişi ne yapacak sonunda diyelim ki doğurdu hayvanı, yavrularını satmak zorunda, o zaman böyle... Eğer orada onun o şekilde konması durumunda direktife direkt aykırılık teşkil ediyor ve bu noktada bu en son ticari olarak bunu satamaz hükmünde uzlaşma sağlanamadığı için toptan çıkarılması yönünde bir karar alındı.

BAŞKAN – Bunu belli bir süreye tabi olarak mı çıkardık, ileride dâhil edecek miyiz yani o konudaki şey nedir?

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Tabii ki, şimdi, sonuç olarak, şu anda, bir de biyoteknolojik buluşlar genelde zaten bütün sorun onlarda, altı madde, bütün dünyada da tartışılan bir konu bu biyoteknolojik buluşlar. Biz, ülke olarak aynı zamanda Avrupa Patent Ofisi organizasyonuna üye bir ülkeyiz ve 2000 tarihinde Avrupa Patent Sözleşmesi'ne taraf olduk ve bunu Medisimizden geçirerek uluslararası anlaşmaya tarafız. Bir noktada o anlaşmayla bu biyoteknolojik buluşlar bizi bağlıyor aslında, uluslararası anlamda. Aykırı hükümler konması bu yasaya da aykırı olmuş olur, uluslararası mevzuata aykırı olmuş olur. Bu yönüyle biz Sağlık Bakanlığımızı veya Tarım Bakanlığımızı ikna etmeye çalıştık fakat bir uzlaşma olmadığı zaman iki tarafın da konmaması şeklinde en azından aykırı bir hüküm koymamış olduk. Ama AB'ye tam üyelik sürecinde tıpkı bir yıl kala hakkın tüketilmesi ve benzeri yükümlülüklerimiz de var. O zaman üye olmadan bir yıl önce ve bütün bunlar tekrar gözden geçirilebilir. Ek konulma sertifikaları şeklinde başka yükümlülüklerimiz de var, kapanış kriterlerinde var. Bu şekilde biz temelde bu yasanın çıkarılmasına -hassas bir konu patent konusu. Bütün ülkelerde benzer tartışma yaşanıyor- direktiflere aykırılık noktasına çok dikkat ettik ve şu anda aykırı hiçbir hüküm yok ve bizim de mevcut KHK ile de şu anda birçok uyumlu, EPC'ye uyumlu bir mevzuatımız var. Bu şekilde bazı hassasiyetlerden dolayı...

BAŞKAN – Anladığım kadarıyla “Aykırılık yok, tam uyum için de zaman gerekir.” diyorsunuz.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Ancak şu anda da uyumda da mevzuat... Bunu bu şekilde uygulamamızda da bir problem yok. Sonuçta o yönüyle bir uyumsuzluk yok. Biz şu anda biyoteknolojik buluşları şu anda veriyoruz. Çünkü biz EPC'ye taraf olduğumuz için gelen bu tür başvurulara patent olarak veriyoruz şu anda. Zaten yasaya bunu koymamız durumunda burada da bir çelişki ortaya çıkacaktı, onun için biz zaten itiraz ettik. Herhangi bir uyumsuzluk yok ama daha sonra metin olarak da tekrardan Parlamentodan geçebilir Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Salih Bey bitirdi mi acaba, devam mı edecek?

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ PATENT DAİRESİ BAŞKANI SALİH BEKTAŞ – 12'nci maddede Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ PATENT DAİRESİ BAŞKANI SALİH BEKTAŞ – Direktifin 12'nci maddesi biyoteknolojik buluşlarda karşılıklı zorunlu lisans. Burada da bir patent hakkıyla bitki çeşidi ıslahçı hakkı birbirine bağımlı olarak kullanılamıyor, ihlal etmeden kullanılamıyor durumda ise bu iki hak sahibinin birbirlerine zorunlu lisans verme şartlarını düzenliyor. Bunu ulusal mevzuatımıza da şu anda aktarmış durumdayız çerçeve 18'e 2'nci ve 3'üncü fıkra.

13'üncü madde "Biyolojik materyale erişilebilirlik". Burada da biyolojik materyalin bir örneğinin uluslararası anlaşmalar kapsamında tevdi kuruluşlarına sunulması gerekiyor. Bununla ilgili düzenleme de şu anda ulusal mevzuatımızda mevcut durumda.

Direktifin 14'üncü maddesi: "Biyolojik materyalin yeniden tevdi edilmesi." Bu, 13'üncü maddeye bağımlı olarak o materyalin tevdi kuruluşunda bozulması ihtimaline karşı yeniden tevdisini düzenliyor. Burada da yine, ulusal mevzuatımızda bu düzenleme var ancak ikinci düzenlemeye atılmış detaylar, dolayısıyla yönetmeliklerle de tam uyum sağlanacak bu maddelere.

Devamındaki 15, 16, 17 ve 18'inci maddeler yine, Avrupa Birliği'nin iç uygulamalarıyla ilgili üye ülke yükümlülükleri. Komisyonun uygulamaya ilişkin rapor hazırlaması, yürürlük ve uygulama maddeleri. Dolayısıyla da ulusal mevzuata aktarılabilecek hükümler bulunmadığından dolayı Sayın Başkanımızın dediği "Aktarılamayan maddeler" özetle bu şekilde Sayın Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olarsınız.

Efendim, şimdi, sağ olsun Avrupa Birliği Bakanlığımız buraya geniş bir heyetle katılmış. Acaba Avrupa Birliği Bakanlığımızdan bu konuda bir şey söylemek isteyen arkadaşımız var mı?

Buyurun.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI TEK PAZAR VE REKABET BAŞKANLIĞI KOORDİNATÖRÜ ÖZGE İMAMOĞLU – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Esasen, söz konusu kanun tasarısının AB müktesebatı açısından aykırılık teşkil etmediğini değerlendirdik biz Bakanlığımız olarak yaptığımız inceleme sonucunda. Bununla birlikte söz konusu kanun tasarısının aslında iç uygulama ve bu alandaki uygulamanın etkinleştirilmesi amaçlarını taşıdığını da tespit ettik. Bu aşamada özellikle belirtmek istediğimiz Anayasa Mahkemesinin cezai hükümleri KHK ile düzenlenemeyeceği doğrultusunda iptal ettiği hükümler vardı. Bu iptal hükümleri sonucunda bir yasal boşluk oluşmuştu. Bu söz konusu yasal boşluğun giderilmesi, aynı zamanda Patent Enstitüsünün, Habip Bey'in de biraz önce konuşmasında belirttiği gibi idari kapasitesinin artırılması ve suç ve cezalarla ilişkin hükümlerin bir kanunla düzenlenmesi gibi amaçlar taşıdığını tespit ettik. Bu amaçların da gerek ilerleme raporlarında gerekse de Komisyonla, Komisyonun birçok resmî platformunda, alt komite, Gümrük Birliği Ortak Komitesi ya da Fikri Mülkiyet Hakları Çalışma Grubu gibi resmî platformlarda tarafımıza yönelmiş olduğu eleştirileri karşıladığını düşünüyoruz. Bu açıdan söz konusu kanun tasarısının yasallaşması hâlinde fikrî mülkiyet hukuku açısından, özellikle uygulama açısından önemli bir ilerleme kaydedileceğini de düşünüyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Dolayısıyla, Avrupa Birliği Bakanlığı bu kanunu destekliyor, bir problem görmüyor yani.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI TEK PAZAR VE REKABET BAŞKANLIĞI KOORDİNATÖRÜ ÖZGE İMAMOĞLU – Kanunun, tabii ki de şöyle bir şey var, Salih Bey'in de belirttiği gibi, aykırılık teşkil etmediğini biz de tespit ettik. Ama biraz önce sizin de çok iyi bir şekilde belirttiğiniz gibi sanırım bazı konularda zamana ihtiyacımız var. Bu alanda sadece AB müktesebatı değil, onun dışında uluslararası bazı düzenlemeler de var. Buradan gelen kanunlar olsun hem kendi iç dinamiklerimiz sonucunda da sanırım bazı konularda daha sonra düzenlemeler yapılabilecektir.

Bu arada belirtmek istediğim bir husus daha var, bildiğiniz üzere bu kanun tasarıları belirli aşamalara geldikten sonra Avrupa Birliği Komisyonuyla paylaşmakta. Avrupa Birliği Komisyonu da bunlara görüş vermekte. Şu anda henüz bu aşamaya gelemedik. Söz konusu kanun tasarısı resmî kanallardan tarafımıza iletilindiğinde bunu da Komisyona ileticeğiz, o zaman da Komisyonun görüşü gelecek. Eminim o zaman çalışma tekrar gözden geçirilecektir.

BAŞKAN – Ama biz ilettik Avrupa Komisyonuna, oradan görüş bekliyoruz yani değil mi?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI TEK PAZAR VE REKABET BAŞKANLIĞI KOORDİNATÖRÜ ÖZGE İMAMOĞLU – Şu anda iletemedik efendim, resmî olarak AB Bakanlığına henüz ulaşmadı kanun tasarısı, o sebeple şu anda şey yapamadık.

BAŞKAN – Nasıl olur ya, ulaşmaz olur mu yani. Biz görüşüyoruz da size nasıl ulaşmıyor? Yani burada bir problem var o zaman.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI TEK PAZAR VE REKABET BAŞKANLIĞI KOORDİNATÖRÜ ÖZGE İMAMOĞLU – Efendim, Türkçesi elimizde ama İngilizcesi tabii ki de Komisyona İngilizce ve karşılaştırma tabloları eşliğinde gidiyor. Normal bütün maddeler bir tabloya işleniyor, bunun karşılığında da uyum öngörülen AB direktifleri ve diğer tüzükler olsun bunların maddeleri karşılığına konuluyor ve böyle bir tablo hazırlanıyor. Bu da tabii ki de belirli bir süre alıyor. Söz konusu tablo resmî kanallardan tarafımıza iletilindiğinde biz de Komisyona iletiyoruz. O zaman kendilerinin görüşü alınıyor.

BAŞKAN – Ama şimdi, yani, o zaman biz bunu erken görüşüyor gibi oluyoruz ya da orası geç kalmış oluyor. Yani bir yerde bir problem var. Ben bunu Egemen Bağış ile görüşeyim peki.

Teşekkür ediyorum.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI TEK PAZAR VE REKABET BAŞKANLIĞI KOORDİNATÖRÜ ÖZGE İMAMOĞLU – Söz konusu husus bize iletilindiği anda hemen Komisyona iletiliyor. Sanırım bununla ilgili belki Patent Enstitüsünden bir açıklama alabiliriz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Habip Bey.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Bu, AB Komisyonuna iletilmesiyle ilgili olarak iletildi daha önce. Şimdi, biliyorsunuz kanun yapma süreci çok farklı, görüşleri açıldığı zaman iletiliyor. Daha sonra farklılıklar oluşuyor süreçte. Son hâli iletilmedi. Yoksa kendilerinin elinde geniş kapsamlı olarak bu var. Daha önce de İngilizce olarak iletildi, bütün “top”lar iletildi fakat en son hâli şu anda Hanımefendi’nin ifade ettiği üzere İngilizcesi şu anda hazırlandı ve son şekliyle beraber zaten daha da önce iletilemezdi çünkü daha bir hafta önce son şekli verildi kanuna. Eş zamanlı olarak son şekli iletilecek.

BAŞKAN – Aslında direktifler olduğu için yani Avrupa Birliği’nin ne diyeceği belli yani Avrupa Birliği neticede Komisyon direktifler çerçevesinde bir şey yazacak. Gene de bu prosedürü tamamlayın.

Efendim, çok teşekkür ediyoruz.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Biz teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Sanayi Bakanlığında arkadaşlarımız var galiba, bir şey söylemek istiyorlar mı? Yok. Teşekkür ediyorum.

Şimdi, üyeleri mize söz vermeden önce sivil toplum kuruluşlarından geniş bir katılım var aramızda. Ben söz almak isteyenleri önce bir göreyim, sonra...

Buyurun.

İLAÇ ENDÜSTRİSİ İŞVERENLER SENDİKASI TEMSİLCİSİ ONUR MUTLU – Sayın Başkan, değerli üyeler; teşekkür ederiz.

Daha önce de defalarca bu konularla ilgili görüş verdik, o yüzden en azından önemli olduğunu düşündüğümüz, tamamını tabii, burada aktarmak mümkün değil ama önemli olduğunu düşündüğümüz bazı hususları değerli Komisyonunuza da iletmek istedik. Bu arada Sayın Türk Patent Enstitüsü Başkanı ve tüm değerli ekip arkadaşına da son gelen taslakla ilgili teşekkür ediyoruz. Çünkü çok, bence, ilerlemiş olan bir durumdayız ve çok güzel gelişmeler görüyoruz içeride, yine de takıldığımız noktalar var, onları da sizin dikkatlerinize sunmak istedik. Özellikle biz biyoteknolojik buluşlarla ilgili durumun Avrupa Birliği içerisinde de çok net bir şekilde oturulmadığını görüyoruz. Çünkü Avrupa Birliği Adalet Divanı da özellikle embriyonik kök hücrelerle bağlantılı, bunların patentlenemeyeceğiyle bağlantılı bir ilke kararı gibi ilk kararını verdi. Bu tür Avrupa Patent Ofisi nezdinde de çok tartışıldı. Özellikle kök hücrelerin bu şekilde tartışıldığı bir platformda Almanya’nın ceza ödeyerek direktife uyumlu olmadan yıllarca geçirdikten sonra ancak uyumlu hâle geldiği bir platformda Türkiye’nin kendisi proaktif olarak davranıp bu tür konularda kendi mevzuatını da AB tam

olarak oturtmadan kendisinin oturtmasını doğru bulmuyoruz. Bunun zaten mevcut uygulamaya ne etkisi var? Hiçbir etkisi yok, Başkanımın söylediği gibi zaten EPC üyesi olduğumuz için bütün biyoteknolojik buluşlar burada onaylanmaya devam ediyor. Fakat biz mevzuattan çıkartılmasını olumlu bulduğumuz gibi bazı hususların da hâlen eklenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Örneğin patentlenemeyecek buluşlar içerisinde tek başına bir gen dizisi veya kısmi gen dizisinin de patente konu olamaması gerektiğini düşünüyoruz. Bu neden? Çünkü bir gen dizisi tek başına patentlenemez, mutlaka bir fonksiyonla birlikte çalışması gerekir yani genetik kodun, ATCG kodlarının sıralamasının arka arkaya gelmesi patent için yetmez mutlaka onun fonksiyonunun da yazılması gerekir. Dolayısıyla patentlenemeyecek buluşlar bölümünün içerisinde tek başına bir gen dizisi veya kısmi gen dizisinin de patentlenemeyeceğinin eklenmesi gerektiğini düşünüyoruz bu madde 6'nın içerisine.

Müsaade ederseniz ben, kısaca maddelerin üzerinden geçmek istiyorum.

Bir diğer konu, gene, Avrupa Patent Ofisinin uygulamaları içerisinde bölünmüş patentlerle ilgili. Bölünmüş patentlerde Avrupa Patent Ofisi çok büyük sıkıntılar yaşadı. Bunun kötü niyetli uygulandığını gördüğü için kendisi bir anlamda bir ilke kararıyla bölünmüş patentlere sınırlamalar getirdiler. Biz de şu andaki mevzuatımızla bölünmüş patentlere sınırlamalar getirmeye çalışıyoruz. Bu çok doğrudur, tespit yerindedir fakat bu ilgili 45'inci maddenin özellikle (b) bendi Avrupa Patent Konvansiyonu'nda –Enstitüden diğer arkadaşlarımızla da paylaştım- özellikle ilgili spesifik buluş bütünlüğünün olmadığına dair bir bildirimden bahseder. Bunun olmadığını görüyoruz, bunun eklenmesi gerektiği kanaatindeyiz. Gene, aynı maddenin (a) bendine göre araştırma, patentin onayıyla ilgili eğilimsiz bir patentlenebilir kriterlerine uymadığına dair olumsuz bir görüş verilirse süre başlıyor. Ama bu Avrupa Patent Konvansiyonu'nda her hangi bir görüş, olumlu veya olumsuz hangi görüş olursa olsun Enstitüden giden ilk yazışmadan itibaren başlaması gereken bir süre. Dolayısıyla (a) bendinin de bu şekilde revize edilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bunu yazılı olarak da hem Komisyonunuza ilettik, ilemediyse de hemen tekrar iletiriz, Türk Patent Enstitüsü yetkililerinde de olduğunu biliyoruz.

Bir diğer nokta, biz araştırma raporlarımızı genellikle uzmanı olmadığımız, mekanik alanlarda Türk Patent Enstitüsünde bazı uzmanlarımız yetişiyor, bundan çok memnunuz ve hatta Türk Patent Enstitümüzün bölgesel anlamda da bütün araştırmaları yapabilen kabiliyette, içerikte uzmanlarla donatılmış bir ofis olması gerektiğini düşünüyoruz ama ne yazık ki şu an için ilaç konusunda da biz bu araştırmaları yapabilecek vasıfta değiliz Türk Patent Enstitüsü olarak. Bunları dışarıya outsource ediyoruz, dışarıdan bazen Danimarka, İsveç... Bu araştırma raporlarının olumsuz gelmesi durumunda araştırma raporları başka ofislere de gönderilebiliyor. Bu, başvuru sahibinin inisiyatifinde. Buraya bir sınırlama getirilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Diyoruz ki biz, bir araştırma ofisi seçildiği zaman o araştırma ofisinin kararı beğenilmedi diye tekrar başka bir ofise geçilemesin, bunu Türk Patent Enstitüsü outsource ediyor ama hiç değilse kim, hangi ofisi seçiyorsa o ofisten devam etsin kanaatindeyiz. Dolayısıyla bunun da o şekilde bir revize edilmesini talep ediyoruz.

Çok önemli bir husus, biz Avrupa Patent Ofisinde gördüğümüz onay sonrası itiraz mekanizmasını Türkiye'ye adapte etmeye çalışıyoruz bu mevzuat değişikliğiyle. Bu ne demek? Biz, bugüne kadar patent onaylanmadan önce itirazları alıyorduk fakat şimdi, patent onaylandıktan sonra itirazları alacağız. Fakat bizim burada sanayi olarak da en büyük problemimiz konunun patentin varlığı veya yokluğuyla ilgili nihai kararın verilmesi. Patent varsa var olsun, yoksa yok olsun ama bu karar bir an önce çıksın. Bu kararın çıkabilmesi için Türkiye'de mahkeme kararıyla kesinleşme tabii ki yargı denetiminde olduğu için kesin ama Avrupa Patent Ofisi uluslararası sözleşmeyle kurulduğu için oradaki idari kurumun kararı nihai karar olarak algılanıyor. Dolayısıyla biz, burada, Türk Patent Enstitüsünün böyle bir onay sonrası itiraz mekanizmasını kabul etmesini sadece süreyi uzatma şeklinde algılıyoruz. Dolayısıyla buradaki itirazların en azından mahkemelerin baktığı konular haricindeki konular, belki şekil şartları, bölünmüşlük, çifte patent gibi konularda kalması gerektiği kanaatindeyiz veya mümkünse eski sistemin aslında daha da iyi olduğu da olabilir yani onaydan önceki itiraz prosedürü. Kalacaksa da Avrupa Patent Konvansiyonu'ndan biraz gene farklıyız çünkü orada onaydan sonra itiraz alındığı zaman bir de bunun sözlü duruşması gibi bir duruşma yapılır "oral proceedings"tir tanımı, Avrupa Patent Konvansiyonu'nun söylediği tanımla. Biz burada itiraz ettikten sonra böyle bir müessese görmüyoruz Türk Patent Enstitüsü nezdinde. Dolayısıyla biz mümkünse eğer itiraz da devam edecekse yani biz öncelikle itirazı eski sistemden devamı veya sadece mahkemelerin bakmadığı boyutta yapılması. Eğer bu ikisi de kabul edilmiyorsa son çare olarak bizim yazılı olarak itirazımızın en azından bir sözlü duruşma yani Avrupa Patent Konvansiyonu'na uyum yapacaksa o zaman bire bir uyum yapalım ve orada biz kendimizi sözlü olarak ifade edebilelim. Bu şu açıdan da önemli: Biz üçüncü kişi görüşü olarak verebiliyoruz patent onaylanma süreci içerisinde. Şimdi, üçüncü kişi görüşünü onaydan sonra yapılan itirazın bir farklılığı olması lazım. Bu farklılık da Avrupa Patent Konvansiyonu'na bu sözlü görüşmeler şeklinde belirlenmiştir. Yani

incelene aşamasında sözlü görüşme yapılmaz üçüncü kişilerle, onların sadece yazılı olarak beyanları alınır ama onaydan sonra mutlaka bir sözlü görüşme yapılır. Bizde bu basamak eksik. Bu üç seçenekten birisinin uygulanması gerekir kanaatindeyiz.

BAŞKAN – Toparlayabilirsek...

İLAÇ ENDÜSTRİSİ İŞVERENLER SENDİKASI TEMSİLCİSİ ONUR MUTLU – Hemen efendim, ben de hızlı konuşmaya çalışıyorum, umarım da anlaşılmasında bir problem yoktur.

Cezayla ilgili duruma da biz özellikle uluslararası sözleşmelere de buradaki en belirleyici uluslararası sözleşme TRIPS'tir, Dünya Ticaret Örgütü kuruluş sözleşmesi eki TRIPS; burada cezayla ilgili daha önceki tespitlerimizde de yapıldı ve o yüzden de burada hapis cezasının ortadan kaldırıldığını görüyoruz markada ve diğer fikrî mülkiyet haklarında devam edebilir. Çünkü TRIPS de burada şunu öngörüyor, diyor ki: "Marka ve tasarımda hapis cezası olmalıdır." Ama patent farklı bir konudur. Patentteki hapis cezasının olması zaten artık mevzu bahis değil, bundan çok memnunuz, daha önce de bu böyleydi. Fakat herhangi bir ceza olması da bize ters geliyor. Çünkü uzun süreler araştırmalar ve daha önceden bilinenin üzerine yeni bir şey eklemektir konsept. Patentin yayınlanmasının amacı da zaten "Buluşu açıklayalım ki bu tekrar bulunmasın, üstüne bir basamak daha eklensin" dir. Mahkemelerde de yıllarca bilirkişiler bunlara "tecavüz ediyor mu, etmiyor mu", iki bilirkişi üyesi farklı görüş verir. Bu kadar suçun belli olup olmadığı, netliğin olmadığı bir hususta cezanın olması bize ters geliyor. Uluslararası sözleşmeler de bu konuda bizi destekler niteliktedir. Dolayısıyla biz totalden ceza hükümlerinin kaldırılması gerektiği kanaatindeyiz.

Hemen geliyorum efendim. Hükümsüzlüğü geçeyim, daha önemlisi var.

Gene, biyolojik maddelerle ilgili bizim çerçeve madde 2, KHK Madde 155'te bir faydalı modelle ilgili bir konumuz var. Faydalı modellerde kimyasal ve biyolojik ürünlerin patentlenememesi gerektiğini düşünüyoruz. Burada 155'inci maddenin (a) bendi: "Kimyasal maddeleri ve kimyasal usullere veya bu usuller sonucu elde edilen ürünlere ilişkin buluşlar faydalı modelle korunmaz." diyor. Buraya biz biyolojik usullerin de eklenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Buranın (c) bendinde biyoteknolojik buluşlar var, doğru, isabetli bir husus. Ama biyoteknolojik buluşlar tanımı yeterli değil, bunun, biyolojik usuller de önemli, biyolojik usullerin de faydalı modelle korunmaması gerektiği kanaatindeyiz.

Bitiriyorum efendim, birkaç tane ayrıntı şey var, onlara gelmem lazım ama...

Şimdi, efendim, bizim yıllık ücretlerle bağlantılı bir durumumuz var.

BAŞKAN – Şu konuyu hatırlatayım: Biz tabii sadece Avrupa Birliğiyle doğrudan ilişkili olan maddeler üzerinde görüşüyoruz daha çok yani.

İLAÇ ENDÜSTRİSİ İŞVERENLER SENDİKASI TEMSİLCİSİ ONUR MUTLU – Biliyorum, ben biraz kapsamı genişlettiğimin de farkındayım ama...

BAŞKAN – Biz bir tali komisyonuz, ana komisyonu bunun Bilim ve Sanayi Komisyonu.

İLAÇ ENDÜSTRİSİ İŞVERENLER SENDİKASI TEMSİLCİSİ ONUR MUTLU – Farkındayım, biliyorum. Eğer kapsamı biraz aştıysam kusura bakmayın.

BAŞKAN – Önemli değil, konuşun da bunu bilin diye söylüyorum.

İLAÇ ENDÜSTRİSİ İŞVERENLER SENDİKASI TEMSİLCİSİ ONUR MUTLU – Biz de fırsat bu fırsattır deyip en azından önemli noktaları dile getirmeye... Çünkü hem değerli Komisyon üyelerini hem de değerli Enstitü üyelerini bir arada bulmak çok mümkün gözüküyor.

Peki, ben şöyle özetleyeyim, gene yeni bir... Bunu da geçeyim. Çok AB ile ilgili olmayacak ama bizim burada ek madde 3 ile ilgili bir sıkıntımız var. Ek madde 3 herhangi bir AB –bizim en azından tespit ettiğimiz kadarıyla- direktifinde veya Avrupa Patent Konvansiyonu'nda tespit edebildiğimiz bir husus değil. Burada bizim anladığımız kadarıyla başvuru sahibi bir hatalı işlem yapıyorsa onun üzerine de enstitü tekrar hatalı bir işlem yapıyorsa bu ilk başta başvuru sahibinin hatalı işlemini telafi edecek bir sonuç doğuracak bir hüküm yaratıyor bu ek madde 3. Eğer biz bunu böyle anlıyorsak -ki cümlesinden de böyle anlaşılıyor- buysa konsept eğer bunun değişmesi lazım. Çünkü başta başvuru sahibinin kendi şekli şartları, esas unsurlarını doğru yapması lazım. Bunun üzerine enstitü bir daha hata yapıyorsa o zaman o yanlış yapana tekrar onu düzeltme yetkisi, o başka bir kavram, hiçbir yerde de biz kaynağını bulamadık. Bunun da değiştirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Çok teşekkür ediyorum. Başkaca konulara değinilirse tekrar söz alıp yorum yapmak isteriz. Bu bizim kendi önemli bulduğumuz hususlar.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Peki efendim, çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Komisyon üyelerimize söz vereceğim. Daha sonra Habip Bey'e yeniden, bazı hususları açıklığa kavuşturması için söz vereceğim ama önce üyelerimiz.

Afif Bey, buyurun efendim.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar -sivil toplum örgütlerimizden ve basından da arkadaşlarımız varsa- değerli temsilciler; hepinizi bu sabah saygıyla selamlıyorum.

Gerçekten ülkemiz için çok önemli bir konuyu, bir kanun tasarısını, bir mevzuatı burada bu sabah görüşüyoruz ve tabii, Patent Enstitüsünün geçmişine baktığımız zaman aslında çok da eskiye dayanmadığını görüyoruz.

94'te mi kurulmuştu Habip Bey? 94'te, sonra 95 yılında çeşitli kanun hükmünde kararnamelerle, burada da vazedilmiş, 551, 555, 56, vesaire 54 çeşitli kanun hükmünde kararnamelerle değişik konuları tasarımlardan, markalardan, coğrafya işaretlerinden vesaire bunları kapsayacak şekilde mevzuatlar çıkarmışsınız. Bu mevzuatlarla ilgili uygulamalar yaparken Anayasa Mahkemesi özellikle cezai hükümlerle ilgili hususlarda iptaller yapıyor, dolayısıyla bu boşluklar oluşmuş. Bunun üzerine bir yandan gerçekten taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ve öte yandan Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde yapmamız gerekenlerle ilgili çalışma yaparken bir yandan da bu daha önce çıkarmış olduğunuz kanun hükmünde kararnamelerle ilgili boşlukları doldurmak üzere bir düzenleme –ben geçen dönem de Parlamentodaydım- böyle bir düzenleme yaptınız ama siz de konuşmanızda ifade ettiniz, değişik başlıklar altındaki bu düzenlemeler 450 madde kadar çok geniş kapsamlı, belki de olması gereken eğer kanuna girmesi gerekiyorsa, yok yönetmeliklerle düzenlenmesi gereken hususlar varsa o kadar geniş olması da gerekmiyor. Tamam, bazı bakanlıklarımızın bazı hassasiyetleri nedeniyle siz tabii Patent Enstitüsü olarak gereken çalışmayı yaparsınız uyum açısından ve ulusal sözleşmelere mutabakat açısından ama ilgili bakanlıklar da haklı olarak bugünkü konjonktürel durum, Türkiye'nin de durumu dikkate alınarak tüketicilerin, üreticilerimizin de durumunu dikkate alarak bazı itirazları oldu, derken bugüne geldik ve bugün 91 maddelik bir kanunla çıktınız karşımıza.

Evet, Sayın Başkan da ifade etti ki biz burada hiçbir şekilde teknik kısımlarına girmeyeceğiz, Avrupa Birliği uyumuyla ilgili hususlara bakacağız. Şimdi, baktığımız zaman Avrupa Birliğiyle ilgili olarak bu 35 fasıldan bir tanesi Fikri Mülkiyet Hukuku, 7'nci fasıl ve müzakereleri yapıldı, esasen Haziran 2008 yılından itibaren müzakereleri yapıldı. Bir açılış kriterleri vardı İdari Kapasitenin Artırılması Eylem Planı. Onunla ilgili gerekenler yapıldı ve ondan sonra da müzakereler başladı. Ve bildiğim kadarıyla tabii dokümanlarınıza da intikal ediyor, kapanış için 4 tane hatta 5 tane kriter var, bir tanesi bütün fasıllarda var, siyasi kriter, ek protokol, Ankara Protokolü dediğimiz limanlarımızın, havaalanlarımızın Rum bandıralı gemilere açılması bütün fasıllarla ilgilidir, onu kenara koyarsak 4 tane teknik kriter var. Bu teknik kriterlerin ne kadarını bu tasarıyla gerçekleştiriyoruz veya başka türlü, burada olmayıp da karşıladığımız kriterler var mı? Bugün diyelim politik ambargo, politik blokaj siyasi olan kriter kalktığı takdirde hemen yarın Avrupa Birliği Bakanlığına da sorum, yarın hemen bu faslı geçici olarak kapatabilecek durumda olabilecek miyiz yoksa kapanış kriterleriyle ilgili hususları bu -kanun çıktıktan sonra söylüyorum tabii- hâlen karşılamamız gereken hususlar, yapmamız gereken mevzuat değişiklikleri, uyum değişiklikleri olacak mı?

Benim sorum bu kadar.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum, sağ olarsınız.

Ayşe Hanım, buyurun.

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum verdiğiniz bilgiler için. Şüphesiz ki çok önemli bir kanun, çıkması gereken bir kanun.

Bir iki tane tam olarak anlamadığım noktanın netleşmesi açısından soru sormak istiyorum: Şimdi, benim anlamadığım kadarıyla bu kanun tam olarak Avrupa Birliği direktiflerine ve uluslararası anlaşmalara uyum sağlamasa da içinde aykırılık barındırmaması için gayret gösterilmiş bir kanun. Şimdi, burada benim anlamadığım noktalardan bir tanesi direktifteki bazı maddelerin bizim tasarımda yer almasına gerek olmaması ne anlama geliyor? Ben, bunu biraz önce Enstitü Müdürümüz açıkladı galiba ama tam olarak bunu anlayamadım. Neden bizim tasarımda bazı şeylerin yer almasına gerek görülüyor, hangi maddelerin?

Bir diğer konu: Belli başlı maddelerle ilgili olarak Avrupa Birliği direktifinde spesifik düzenlemeler yapılmış. Bu, bizim kanun tasarısında genel olarak kanunun bütününe bunu kapsadığı, bu belli başlı konular ama spesifik düzenleme yapmaya gerek

görülmüdüğü biçiminde bir açıklama oldu. Neden Avrupa Birliği spesifik düzenlemeye gerek görüyor da biz buna gerek görmüyoruz? Bir de o noktada bir netleşebilirsek sevineceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Hassasiyetlerimiz ne yani, o hassasiyetler?

Başka söz almak isteyen üyelerimizden?

Ben şimdi, Habip Bey'e söz vereyim, bu sorulara cevap versin. Halide Hanım gelince söz isterse ona devam edeceğiz.

Biliyorsunuz, biz bir tali komisyonuz, dolayısıyla sizin önerdiğiniz birtakım değişiklikleri yapabilmemiz için bizim üyelerimizin bunları burada önermesi gerekiyor. Anladığım kadarıyla şu anda böyle bir şey yok çünkü sizin bu söylediklerinizi biz de şimdi duyuyoruz. Yani dolayısıyla bu konuda bizim bir hazırlık çalışması yapıp böyle bir teklif var deme imkânımız olmadı. O bakımdan muhtemelen sizin bu önerileriniz ana Komisyona kalacak gibi duruyor. Bunu hatırlatmak istiyorum. Çünkü biz sizden mesela almış olsaydık böyle bir şeyi ben şimdi, sordum arkadaşlara geldi mi diye, siz bize böyle bir şey iletmemişsiniz. Şimdi, söylüyorsunuz.

İLAÇ ENDÜSTRİSİ İŞVERENLER SENDİKASI TEMSİLCİSİ ONUR MUTLU – Efendim, şöyle, zaten çok hızlı gelişti.

BAŞKAN – Tamam, yani dolayısıyla...

İLAÇ ENDÜSTRİSİ İŞVERENLER SENDİKASI TEMSİLCİSİ ONUR MUTLU – Biz, telefonla görüşmemiz sırasında yazılı olarak bildirebiliriz dediğimizde teknik olarak detaylara girebilmek çok zor, lütfen, sözlü olarak bunları aktarırsanız, bunun üzerine, hemen, şu anda...

BAŞKAN – Evet, yani neyse, iş şeye kalıyor, anladım.

İLAÇ ENDÜSTRİSİ İŞVERENLER SENDİKASI TEMSİLCİSİ ONUR MUTLU – Hazır olmadığı için de burada...

BAŞKAN – Anladım ama yani bizim öyle bir hazırlığımızın olmadığını söylüyorum. Dolayısıyla, Ana Komisyona kalmış gibi gözüküyor efendim.

Teşekkür ediyorum.

Halide Hanım söz istemişti. Habip Bey'e söz vermeden Halide Hanım'a bırakıyorum.

Buyurun efendim.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Hoş geldiniz arkadaşlar, kolay gelsin.

Ben yine çocuk ve gençlerle ilgili bir şey sormak istiyorum Sayın Başkana ve Heyete. Aşağı yukarı 400 bin civarında üstün yetenekli çocuğumuz olduğu ama bunların eğitim ve patente yönelik çalışmaları konusunda, maalesef, iyi bir yetişmiş kadro olmadığı için acziyet içinde olduklarını paylaşmak isterim. Bunun için de imdat sinyali veriyorum özellikle patent kurumuna. Mesela, şimdi bir öğrenciyle konuştum. Bayrampaşa Bilim Merkezinde yetişmiş, TÜBİTAK Türkiye birincisi, Slovakya'da yapılan şeyde de dünyanın en orijinal projesi ödülünü aldı. Fakat bu çocuğun bir senedir falan patenti alınabilmiş durumda değil. Niye?

Bir: Eğitim merkezi ve eğitimcilerin bu konuda bilgi sahibi olmaması.

İkincisi: Mazeret olarak "Bunun için yeterli paramız yok." denmesi.

Üçüncüsü: TÜBİTAK'ın bu konuda Türkiye birincisi olmuş bir genci, aslında, arkasından kendisinin koşarak yapması gerekirken yapmaması gibi engeller...

Ama şimdi kanun teklifine baktığımda, maalesef, bu konuyla ilgili hiçbir şey ben göremedim ve çok üzülüm. Özellikle bir maddeyi istiyorum, sizin elinizi rahatlatacak maddi olarak. Çocuklar, en azından, kendi iradesiyle bunun peşinde koşamazlar, bir irade ortaya koymak lazım. Yasalaştırmak gerektiğini düşünüyorum. Dikkatlerinize sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Haluk Ağabey, herhâlde siz bir şey istiyorsunuz. Buyurun.

HALUK ÖZDALGA (Ankara) – Teşekkür ederim.

Benim çok kısa bir sorum var işveren kuruluşundan gelen arkadaşımıza. Bir yazılı metinden okudu ve bazı önerilerde bulundu. Bu önerileri siz, taslak size geldikten sonra, şu arada mı hazırladınız, yoksa daha önce patent kurumuyla ve bakanlıklarla müzakere ettiniz mi? Onu merak ettim.

İLAÇ ENDÜSTRİSİ İŞVERENLER SENDİKASI TEMSİLCİSİ ONUR MUTLU – Cevap vereyim. Daha önceden, Sayın Başkanın, Enstitü Başkanının söylediği gibi, bu maddeler ilk defa hazırlanmış maddeler değil ama son hâli verilmiş. Dolayısıyla, bizim

bildiğimiz, hazır olduğumuz görüşlerimizin içerisinde bazı hususlar çıkartıldığı için biz de görüş listemizden çıkarttık. Bazı hususlarda değişiklik vardı. Biz de o konuda değişikliklere hemen kendi görüşümüzü revize ederek hazırladık ve Türk Patent Enstitüsünde genel olarak bütün görüşlerimiz var. Hem sendika olarak var hem firma olarak var hem farklı kaynaklardan var. Bu görüşlerin çoğunu, zannederim, Türk Patent Enstitüsü yetkilileri var olduğunu da teyit edecektir.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

Söz Habip Bey’de.

Efendim, buyurun.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Sayın Başkanım, İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikasının sizin de ifade ettiğiniz üzere çoğu soruları teknik konularla ilgili. Ben bunlara tek tek cevap verebilirim şu anda. Fakat bu konuların tamamı daha önce bize iletili. Kendileriyle bu konular konuşuldu. Sağlık Bakanlığımızla, ilgili bütün kurum ve kuruluşlarla detaylı bir şekilde bütün bunlar konuşularak şu andaki son taslak hazırlandı ortak bir şekilde.

Şu anda cevap vermemi istiyor musunuz? Verebilirim tek tek. Yoksa sadece bu soruyla mı...?

BAŞKAN – Yani şöyle, tabii ki, ben önce şunu belirtmek istiyorum: Tabii ki, burada, ilaç işverenleri sendikası bir sivil toplum kuruluşu olarak kendi görüşlerini ortaya koydu. Elbette ki, bunun karşı görüşleri vesaire vardır ama onlar burada olmadığı için onları dinleme imkânımız olmadı. Fakat, anladığım kadarıyla, siz bütün bu görüşleri bir harman ederek ortaya bir taslak çıkardınız. Gene de arkadaşlarımızın görüşlerini eğer bize iletirlerse biz bunları tekrar size iletir ve sizlerden tekrar bunların görüşülemeyeceğine dair kanaatlerinizi alabiliriz. Ama şu anda bunun mümkün olmadığını söyledim. Fakat siz teknik olarak cevaplayın tabii ki buradaki soruları yani.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Tabii, çok kısa olarak cevaplamaya çalışayım. Örnek olarak, birinci olarak ifade etmiş olduğu üzere tek başına bir gen dizisinin patentlenemeyeceğiyle ilgili olarak bu direktife aykırı. Yani sonuçta, ben başta söylemiş olduğum üzere, genelde biz direktife aykırı hükümleri koymama yönünde bir uzlaş sağlandı. Böyle bir ifadenin yer alması direkt 98/44’e açık olarak aykırı olduğu için buraya konmamıştır. Ve böylece birinci soruyla ilgili cevabımız...

Bölünmüş patentlerle ilgili olarak, şu anda bizim üyesi olduğumuz Avrupa Patent Organizasyonunda burada iki yıllık süre vardır. Bir süre konmuştur, iki yıl içinde bölünmüş patent başvurusu yapılabilir diye. Bizim şu andaki mevzuatta da Sağlık Bakanlığımızın özellikle bu konudaki isteği doğrultusunda. Bunu bir yıla indirdik yasanın birçok yerinde. Bir yerde iki bir yerde bir yıl var. O noktada hassasiyete dikkat ettik. Yani bir yıl süre içinde bu bölünmüş başvuru yapılsın. Onun için, Beyefendi’nin söylemiş olduğu hassasiyet, aslında, yasada, şu anda, dikkate alındı.

Araştırma raporlarının düzenlenmesiyle ilgili olarak -şu anda kendileri de ifade etti- Türk Patent Enstitüsüne 2006 yılına kadar bütün yapılan patent başvurularının araştırma, inceleme raporları yurt dışında yapılıyordu. Bizim 2006 yılından sonra başlattığımız çalışmayla, kapasitemizi geliştirme çalışmasıyla ve özellikle 2008 yılından sonra, şu anda toplam başvuruların yüzde 30’u Türkiye’de yapılıyor ve stratejik planımızda, 2016 yılına kadar bütün başvuruların tamamını -ilaç dâhil olmak üzere- Türkiye’de yapmayı planlıyoruz yani iki sene içerisinde. Şu anda bu yasa tasarısında yeni uzman kadrolar ihdas ediyoruz veya yeni uzman alımları yapıyoruz. Bu şekilde ilaç da dâhil olmak üzere iki sene içerisinde yurt dışına hiçbir şey göndermeyi düşünmüyoruz. Şu anda da yüzde 30’una gelmiş durumdayız birçok alanda. O bakımdan, kendilerinin ifade etmiş olduğu konuyla ilgili tedbirimizi almış durumdayız.

Diğer taraftan, cezalarla ilgili olarak, kendilerinin ifade ettiği üzere uygulama şu şekilde: Evet, TRIPS’te patentle ilgili bize ceza öngörülüyor ama dünya uygulamalarına baktığımız zaman sadece Amerika ve İngiltere’de -kuzey diyelim- bir maddi ceza söz konusu değildir çünkü buralarda hukuk sistemi, daha doğrusu ceza, tazminat sistemi çok iyi işlediği için.. Fakat Avrupa, bizim de üyesi olduğumuz EPO nezdinde baktığımız zaman, Avrupa ülkelerinin çoğunda, yüzde 90’ında hapis cezaları vardır iki yıl, üç yıl, dört yıl olacak şekilde. Bizim orijinal teklifimizde hapis cezası vardı. Fakat en son vardığımız mutabakat gereği ekonomik suçun ekonomik cezası olur düşüncesiyle beraber 1 milyon TL üst sınır olacak şekilde bir ceza öngörüldü. Bu da ilgili tarafları en son noktada memnun etti ve böyle bir uzlaş metniyle gelmiş olduk.

Diğer taraftan, hatalı işlemlerle ilgili olarak ifade ettiği konu beyefendinin. Hatalı işlemlerle ilgili olarak bizim ek madde 3’te söylediğimiz konu şudur: Eğer enstitü bir maddi hata yaparsa –bu bütün kurumlar için geçerlidir- bu fark edildiği anda, maddi hata ne zaman fark edilirse tekrar dönüp o hatayı düzeltmesinden bahsediyoruz, bunun dışında başka bir şey yok burada. Bu zaten evrensel hukukun bir gereğidir. Bir hata ortaya çıktığı anda, fark edildiği anda o hatanın, tekrardan, yapıldığı noktaya dönüp düzeltilmesidir. Yani bu konu daha önce konuşuldu geniş bir şekilde Başbakanlıkta, Kanunlar Kararlarda. Orada ben bir sorun olduğunu görmüyorum.

Yine, kendilerinin ifade ettiği üzere, itirazla ilgili olarak, o konu da şöyle bir konu: Patent belgesi verildikten sonra –yine bizim EPC’de şu anda olan bir uygulama bu- buradaki konu şudur: Olabiliyor ya bir şekilde veri tabanlarından taranıyor bütün patent dokümanları. Bir şekilde, herhangi bir şekilde bir doküman kaçırılabilir. Diyelim, bakıyorsun, buna benzer hiçbir çalışma yapılmamış, belgeyi veriyoruz. Orada biz bir süre koyduk, altı ay. EPO’da bu dokuz ay. Bu altı ay süresi içerisinde eğer bize bir doküman, üçüncü kişilere bunu sunabilir. Dünyanın başka bir yerine, “Bak siz şu belgeyi kaçırdınız. Bak, şu çalışma burada yapılmış.” Ve biz bu dokümanı inceleriz. Hemen kabul etmek anlamı taşıyor. Eğer bu patent verilen konuyu gerçekten zayıflatıyorsa, bu çalışma başka bir yerde yapıldıysa onun tekrardan değeriendirilip bu patent belgesinin iptali söz konusu ve burada da amaçlanan, mahkeme yükünün azaltılması. Konu çünkü o noktada böylece ve yine, bizim de üyesi olduğumuz EPD’da da yaygın olarak kullanılan bir uygulama.

Sayın vekillerimin sorularına gelecek olursak: Afif Bey’in katkıları gerçekten çok güzel. Kendisine şöyle bir cevap vermek istiyorum: Kendileri ifade etti 2008 yılında açılan fasıl şu anda 5 -birisi siyasi olmak üzere 4- kapanış kriteri var. Bunlarla ilgili olarak Türkiye’nin gerçekten şu anda bence kapatmaya en hazır olduğu fasıllardan biri olduğunu düşünüyorum ben. Mesela, bu kriterlerin birincisi şu anda... Şöyle söyleyeyim: Şu yasa çıktığı zaman –onu sormuştunuz- ben Türkiye’nin bu faslı kapatmak noktasında çok ciddi bir şekilde ısrarcı olabileceğini düşünüyorum.

Mesela, bu 4 tane kriter çok kısa olarak değinecek olursak birincisi şuydu: Bir diyalog mekanizmasının kurulması Komisyonla Türkiye arasında. Böyle bir çalışma grubu kuruldu, iki toplantı yaptı ve biz bu konuda büyük çoğunlukta Komisyonun ihtiyaçların cevap verdiğimizi düşünüyorum ve bu noktada, bu kapanış kriterinin sağlandığını şu anda düşünüyorum. Tabii, bunlar müzakere edilmesi gerekiyor müteakip toplantılarda. Bu noktada, bu, yerine gelmiş durumda.

Diğer taraftan, ikinci kapanış kriteri şuydu: Korsan ve taklit faaliyetlerle mücadeleye ilişkin hakların uygulanmasında icracı kurumların yeterli idari kapasiteye sahip olmasının sağlanması kriteriydi. Bu kapanış kriterinin yenilenme göstergesi için açılış kriteri eylem planı esas alınmaktadır. Toplam 66 eylemden oluşan planın 14 maddesi AB mevzuatı ile uyumu öngörmekte olup bugün itibarıyla mevzuat alanındaki eylemlerde bir ilerleme kaydedilmemiştir. Bu maddenin sınai mülkiyet kısmıyla ilgili olarak bizim şu anda yaptıklarımız yeterli. Ancak başka bakanlıklarla ilgili olarak, işte, Tarım Bakanlığıyla ilgili, Kültür Bakanlığıyla, telif haklarıyla ilgili örnek olarak çıkarılması gereken mevzuatlar var şu anda. Yani bizim sınai mülkiyet konusu dışındaki konulardan bahsediyorum. O bakımdan, burada 16 ayrı mevzuat uyumunun hazırlanması gerekiyor. Fakat dediğim üzere, bunlar diğer bakanlıklarımızın, İçişleri Bakanlığının örnek olarak, tamamıyla ilgili bir mevzuat sayısından bahsediyoruz. Bizim bu mevzuat çıktığı andan sınai mülkiyet boyutuyla ilgili olarak büyük oranda uyum sağlamış olacağız.

Üçüncü kapanış kriteri olarak Türkiye’nin soruşturmalar, kovuşturmalar ve ihlallere ilişkin hukuki eylemler ve fikrî mülkiyet hukukunun etkin uygulanmasına dair geliştirilmiş performans hakkında “AB’ye ihraç edilen taklit ve korsan ürünlerin sayısında büyük ölçüde düşüş de içeren tatmin edici bir ilerleme kaydı sunması.” diyor. Bu kriterin yerine geldiğini biz düşünüyorum şu anda. Son dönemde, bizzat AB tarafından açıklanan rakamlara baktığımız zaman, birkaç rakam sizle paylaşabilirim örnek olarak: 2007 yılında Türkiye menşei olarak gümrüklerde ortaya konan taklit ürünlerin oranı, Türkiye’nin oranı yüzde 6,7 iken –bu, Avrupa’nın raporu, bizim değil- 2011 yılında bu oran 1,4’e düşmüş. Bu konuda kaydedilen ilerlemeye bir örnek olarak bunu veriyorum. Ve örnek olarak, TPE’ye yapılan tescil itiraz başvurularında yüzde 38 oranında iyileşme söz konusu. Yine, TPE’ye açılan tescil ve ret dava sayılarında yüzde 50’ye yakın bir iyileşme, Yargıtayda hitam olunan karar sayısında, TPE lehinde, yüzde 66 oranında bir iyileşme, emniyetle ilgili olarak taklit ürün sayısında, ele geçirilen taklit ürünlerde 12 kat artış yani bizim bu üçüncü kapanış kriterine de –birincide olduğu gibi, birinci ifade etmiş olduğum diyalog mekanizmasını kurduk şu anda- Türkiye büyük oranda kapatmaya hazır. “Ben bunu yaptım.” demeye hazır şu anda. Yani bu kapanış kriterini yerine getirdiğini söyleyebilir.

En son kapanış kriteri olarak da, bu da hakların topluluk düzeyinde tüketilmesiyle ilgili: Bu kriter üye olmadan bir yıl önce yapmamız gereken bir ödev örnek olarak. Ve Türkiye’de şu noktada, bu konuyla ilgili yapılacak herhangi bir şey yoktur. Türkiye ne zaman bir yıl sonra üyeliği garanti edildiği zaman, bir yıl öncesinde ek kurma sertifikalarının uygulanmasıyla ilgili bir kriter. O bakımdan, sadece ikinci kriterle ilgili olarak diğer bakanlıklarda –Kültür ve Turizm Bakanlığı başta olmak üzere- yapılması gereken mevzuat uyumları var. O bakımdan, genel olarak, fasılla ilgili yasanın da çıkmasıyla çok iyi bir noktaya geleceğimizi söyleyebilirim Sayın Vekilim.

Diğer vekilimizin, Ayşe Hanım’ın sorduğu sorularla ilgili olarak, “Neden bütün maddeleri tek tek şey yapmıyoruz?” diye, bununla ilgili olarak, örnek olarak bazı maddeleri şu anda üye olduktan sonra bizi bağlıyor. Bir örnek vermek gerekirse, diyelim, madde 16 diyor, biyoteknolojik buluşlarla ilgili.

BAŞKAN – Bu, madde 16 direktif maddesi galiba, değil mi?

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Evet, direktif maddesi, örnek veriyorum, neden şu anda bizim yapacağımız herhangi bir şey yok? Bazıları, tabii, yürürlük maddeleri falan var, onları yapmamız gerekmiyor. Bir tanesi de bir örnek olduğu için söylüyorum. 16'ncı madde diyor ki: "Komisyona uygulamaya ilişkin rapor sunulması." Bu, üye olduktan sonra yapılması gereken maddeler bunlar. Yani üye olduktan sonra Komisyon üyesinin yapması gereken maddeleri kapsıyor bu dediğimiz maddeler, çıkardığımız maddeler. Yani şu anda müzakere eden ülke olarak yapmamız gerekmeyen maddeler. Yani böyle bir genel...

BAŞKAN – O zaman başlangıçta bir hata yapıyoruz Habip Bey. Yani "Biz bazı şeyleri yerine getirmedik." deyince zaten getirme durumunda değiliz. O zaman bunu saymamak lazım.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Tabii, zaten biz bunu saymadık yani o 6 maddenin dışında bir madde bu.

BAŞKAN – Tamam.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Yani başta bunu çıkarmıştık. O 6 maddenin dışındaki maddeler bu tür maddeleri...

BAŞKAN – Ama Ayşe Hanım'ın sorusu 6 maddeyle ilgili, anladığım kadarıyla.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – 6 maddeyle ilgili olarak şöyle, ikinci sorusunun ikinci kısmı onunla ilgiliydi, ona ben biraz sonra cevap verecektim.

Örnek olarak, tabii, bu, daha önce ifade ettiğim üzere, bir uzlaşma metni şu anda. Bizim az önce, işte, ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları, özel sektörün hassasiyetleri dikkate alınarak bu 6 maddenin şu anda yasa tasarısında yer almaması şeklinde bir mutabakata varıldı ve hiç kuşkusuz bunların -kendisi o soruyu sordu aslında devamında- daha sonraki süreçte belki, işte, bir yıl kala bunların yeniden bizzat yasalaşması gerekecek. Yani bu şekilde bırakılması değil ama bizzat, yine, yasayla bir şekilde çıkarılması gerekiyor. İşte, bu, biyoteknolojik buluşlarla ilgili de AB'nin de henüz tam kafasının net olmaması, birçok ülkede de farklı farklı – Almanya başta olmak üzere- bu süre içerisinde belki onlarda da nihai diyelim bu direktifte de değişiklikler söz konusu olabilir. Bu şekilde bunların, hiç kuşkusuz, tam uyum sağlama açısından daha sonraki noktada, üye olmadan önce yine parlamentoya sunulurak yasalaşması gerekiyor. Fakat şu anda bunlara aykırı da bir hüküm şeyde yok, mevzuatta, en azından yasa tasarısının içerisinde yok.

Son olarak, Halide Hanım'la, Sayın Vekilimle ilgili olarak, bizim aslında kendilerinin de ifade ettiği üzere böyle bir... Daha doğrusu üstün yetenekli çocukları da içine alacak bir maddemiz vardı, böyle bir destek şeyi yapabilmek için farklı alanlarda. Fakat Maliye Bakanlığımız tarafından ve Ekonomi Koordinasyon Kurulunda Türkiye'de özellikle TÜBİTAK bu konuyla ilgili görevlendirildiği için bu tür mekanizmaların bunun dışındaki kurumlara verilmemesi yönünde bir ilke kararı var ve bu, Ekonomi Koordinasyon Kurulunda, bu maddemiz buradan çıkarıldı. Dediğiniz vardı aslında şeyde. Yine de ileri aşamada, Komisyonunda bir şekilde bu tür bir yetki bize verilirse, yani bu tür sınai mülkiyet alanıyla ilgili olan üstün yetenekli çocuklar ve diğer alanlarda bizimle bir destek mekanizması devreye sokabilecek bir yetki bize verilirse çok memnun oluruz. Ama bizim orijinal tasarıda vardı, bu şekilde değil ama genel olarak vardı, bu da içine giriyordu örnek olarak. Fakat Maliye Bakanlığımızın hassasiyetli talebi doğrultusunda, bu, tasarıdan çıkarıldı.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – O şeyi alabilir miyim? İlk halini alabilir miyim?

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Tabii ki ben size hemen sunarım Sayın Vekilim, hemen bilgi olarak sunarız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sait Bey...

SAİT AÇBA (Afyonkarahisar) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim de bir sorum olacak. Sayın Başkan konuşmasında markalar ve tasarımlar konusunda Türkiye'nin çok iyi konumda olduğunu ifade ettiler. Tabii, patent konusunda Türkiye'de pek çok AR-GE yetkisi almış olan şirketler var, buralarda üretilen patentler var, üniversitelerde üretilenler var. Yani bizdeki AR-GE merkezlerinde ve üniversitelerde üretilen patentlerin durumu bir Avrupa Birliği ülkeleriyle veya dünyanın gelişmiş ülkeleriyle kıyaslandığımızda istatistiki olarak ne durumdadır? Bununla ilgili bilgi almak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Afif Bey...

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Halide Hanım'ın, bu, biraz önce ortaya koyduğu hususu çok önemsiyorum. Esasen enstitümüz de önemsiyor ki daha önce bir metin koymuş fakat Maliye Bakanlığımız tarafından çıkarılmış. Eğer siz ve değerli arkadaşlar uygun görürseniz -tabii ki raporun içinde bunu dercedeceksiniz ama- ellerinde hazırda var ise, o maddeye uygun kısa bir, hemen, önergeyle bunu esas Komisyona bir önerge şeklinde bu maddenin dâhil edilmesini de talep edebiliriz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, efendim, tabii bu konu, yine, Avrupa Birliğiyle doğrudan ilişkili olmadığı için onu gene ana Komisyonda yapalım. Çünkü biz bazen başka komisyonlar tarafından “Üstünüze vazife olmayan kısımları bize bırakın.” şeklinde eleştiriliyoruz. Bu da doğrudan Avrupa Birliğiyle ilgili olmadığı için, Halide Hanım'ın da izniyle onu ana Komisyon da bir talep şeklinde iletip orada ilave edilmeye çalışalım.

Teşekkür ediyorum.

Habip Bey, buyurun.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Sayın Vekilimin sorusuyla ilgili olarak –kendileri de ifade etti- bizim şu anda marka ve tasarımla ilgili olarak sayısal anlamda en azından, Türkiye’de bir farkındalık olduğunu söyleyebiliriz. İşte, tasarımlarda 41 bin tasarım başvurusuyla Avrupa’da ikinci en çok tasarım başvurusu yapan ülke, markalarda dünyada 6’ncı, Avrupa’da da en çok, son iki yıldır 118 bin, bu sene de 112 bin başvuruyla. Fakat tabii ki sonuçta, bir sonraki aşama, katma değeri yüksek tasarımlar ve markalar aşamasıdır hiç kuşkusuz. O bakımdan, o konuda da Türkiye’de çok güzel gelişmeler son günlerde yaşanmaktadır.

Patentle ilgili asıl sorunuzdu. Şu anda Türkiye’deki patent başvurusu sayıları toplam 2012 yılı 15.800 civarında ve bunların 8.400’ü yerli patent başvuruları, patent ve faydalı model başvuruları. Bu, Türkiye’nin... Sevindirici olan, son on yıla baktığımız zaman patent başvurularındaki artış oranımızın çok yüksek olması. Mutlak sayı olarak şu anda henüz istediğimiz seviyede tabii ki değiliz. Mesela, üniversitelerde üretilen patentlerin oranı toplam başvurular içerisinde yüzde 3 seviyesinde. Bu da yaklaşık yıllık 150 tane üniversitemizden patent başvurusu yapıyor enstitümüze, patent ve faydalı model başvurusu yapıyor. Fakat bu tasarıda konan 5’inci maddenin, zaten en önemli amaçlarından bir tanesi de bu. Üniversitelerde üretilen patent sayılarını artırmaya yönelik olarak önemli bir madde yer alıyor yasa tasarısında. Bu maddeyle beraber, üniversitelerde üretilen patentlerin hak sahipliğinin, yani kamu kaynaklı üretilen patentlerin hak sahipliği üniversiteye veriliyor ve öğretim üyesi de bundan en az yüzde 30’dan az olmamak üzere bir katkı payı olması söz konusu ve biz bu yasa tasarısıyla şu anda üniversitemizden yapılan patent başvurularının daha da fazla artmasını öngörüyoruz.

Sonuç olarak, Türkiye’den yapılan yıllık 8 bin patent ve faydalı model başvuru sayısı, gelişmiş ülkelere göre biraz geride fakat artış oranlarına baktığımız zaman, ilk iki aydaki artış yüzde 35 -yerli patent oranındaki artış- geçen sene yüzde 20. Yani Türkiye’nin son on yılda hep yüzde 20’nin üzerinde bir artış söz konusu. Oysa dünya patent artış ortalamalarına baktığınız zaman, yüzde 5 civarındadır. Türkiye’nin bunu çok hızlı bir şekilde -mutlak rakam olarak bile- yakalayacağını öngörüyoruz biz ve uluslararası otoriteler de bunu bu şekilde tahmin ediyor.

Tabii, patentlerin de reel sektöre aktarılma oranı ayrı bir konu, yani lisanslanan patentler vesaire. Bu da patentlerin, başvuru patentlerin belgeye dönüşmelerinin de -yüzde 30’u belgeye dönüşüyor- yüzde 3’ü reel sektöre aktarılıyor.

BAŞKAN – Ticarileşiyor yani.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Ticarileşen oranını söylüyorum.

O bakımdan, hiç kuşkusuz, toplam sayı arttıkça bu, yüzde 3’lük kısım da ona göre artıyor. Sonuç olarak, gelişmiş ülkelerle mukayese ettiğimiz zaman patent sayılarımız mutlak sayı olarak şu anda biraz geride fakat artış oranlarına baktığımız zaman, bunun çok kısa bir süre içerisinde, bu yasa tasarısının da katkısıyla üniversitelerin daha işin içine çekilmesiyle Türkiye’deki patent sayılarının artışları da onu gösteriyor; çok kısa bir süre içerisinde, birkaç sene içerisinde 20 bin, 25 binlere... Biz mesela, 2023 yılıyla ilgili olarak 50 bin yerli patent başvurusu hedefi koyduk ve biz bunu normal projeksiyon yaparak öngördük ve artış oranlarına göre basit matematik yaparak buna Türkiye’nin çok rahat bir şekilde ulaşacağını gördük. O bakımdan, yani sınai mülkiyetle ilgili olarak, genel olarak, en azından başvuru sayıları açısından son derece olumlu bir konumda olduğumuzu ifade edebilirim Sayın Vekilim.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sıralamada neredeyiz, bu konuda bir bilginiz var mı Başkanım? Sıralama noktasında, gerek dünya gerek Avrupa Birliği ülkeleri arasında...

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Patentle ilgili mi?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Evet.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Patentte Avrupa’da 8’inci sıradayız, patent başvuruları açısından baktığımız zaman. Dünyadaki sıralamamız da 16’ncı sırada. Oradaki sıralama Türkiye’nin ekonomik, daha doğrusu gayrisafi milli hasılası sıralamasıyla aynı. Tamam, bire bir örtüşüyor, 16’ncı sırada patent sıralamasında dünya sıralamamız. Avrupa’da 8’inci sıradayız, rakam olarak başvuru sayıları bakımından. Diğer sıralamaları zaten ifade etmiştik. Markalarda Avrupa’da 1’inci sırada, dünyada 6’ncı sırada marka başvurularında. Tasarım başvurularında da Avrupa’da 2’nci sıradayız ve dünyada da 9’uncu sıradayız, öyle hatırlıyorum şu anda.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Gerçekleşme oranında nasıl?

BAŞKAN – Ticarileşme yani.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Şimdi, Türkiye’nin şu andaki sorunu bu. Yani Türkiye’nin zaten bu konuyla ilgili olarak da Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunda –sayın vekillerim de katılıyor- son dönemde alınan çok önemli kararlar var. 2011 yılının Aralık ayında yapılan, Sayın Başbakanımızın katıldığı BTK toplantısında yerli patentlerin lisanslanmasıyla ilgili olarak, işte, çeşitli çalışmalar şu anda başlatıldı, biz de bunları yürütüyoruz. Yani AR-GE’den sonraki aşamanın yerine getirilmesi. Türkiye’de AR-GE noktasında belli bir deneyim elde ettik ama ondan sonra ürün olarak patente dönüşmesi ve ticarileşmesiyle ilgili olarak istatistik oranı belgeye dönüşünün yüzde 3’ü sırasında. Bu bakımdan, Türkiye’nin bu noktada istediğimiz noktada olmadığını söyleyebiliriz, o sıralama bakımından. Ama dünyadaki ortalama da düşük yani genel olarak. Toplam sayıyı artırmamız gerekiyor ki... İşte belgeye dönüşenlerin yüzde 3’ü ticarileşiyor. Bizim yüzde 30’u belgeye dönüşüyor –rakamları direkt de verebilirim- onun da yüzde 3’ü ticarileşiyor. Toplam sayı arttığı zaman ticarileşme oranı da artıyor hiç kuşkusuz.

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ediyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Değerli üyelerimiz, tasarının maddelerine geçilmeyerek tasarı üzerindeki görüşmenin tümü üzerindeki görüşmelerle sınırlı tutulmasını ve tasarının tümü üzerindeki uygunluk görüşümüzün esas Komisyona bildirilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun diyorum.

Katılan herkese ayrı ayrı teşekkür ediyorum, bakanlıklarımıza, resmî kurumlarımıza, sivil toplum örgütlerine, söz alanlara ve katkıda bulunanlara ayrı ayrı teşekkür ediyoruz.

Tasarının ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum.

İyi günler diliyorum, sağ olun.

Kapanma saati: 11.56